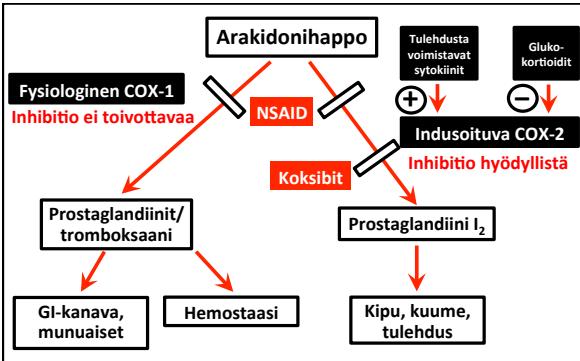

Tulehduskipulääkkeet tänään

Klaus Olkkola
Helsingin yliopisto ja HYKS

Tulehduskipulääkkeiden vaikutukset

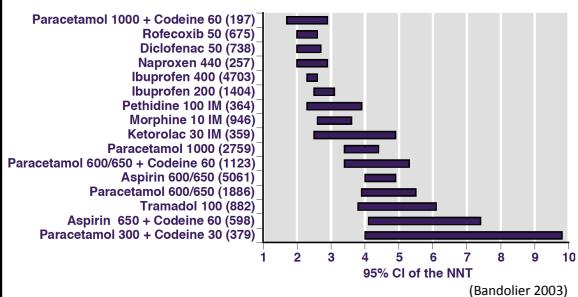
- Kipua lievittävä eli analgeettinen vaikutus
- Kuumetta alentava eli antipyreettinen vaikutus
- Tulehdusta lievittävä eli anti-inflammatoryinen vaikutus
- Verihiutaleiden aggregaation esto

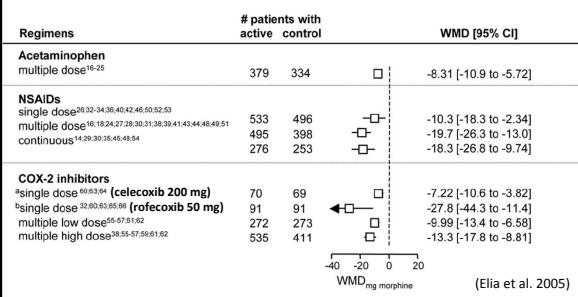
Tulehduskipulääkkeet

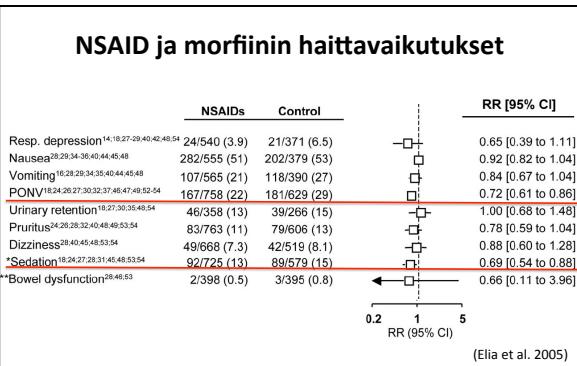
- ASA
- Propionihappojohdokset
 - Ibuprofeeni
 - Ketoprofeeni
 - Deksketoprofeeni
 - Naprokseeni
- Etikkahappojohdokset
 - Diklofenaakki
 - Etodolaakki
 - Indometasiini
 - Ketonolaakki
- Meloksikaami
- Fenamaatit
 - Tolfrenaamihappo
 - Mefenaamihappo
- Koksibit
 - Etorikoksibi
 - Selekoksibi
 - Parekoksibi
- (Parasetamoli)

Kipulääkkeiden NNT-arvoja

Parasetamolin ja tulehduskipulääkkeiden vaikutus morfiinin kulutukseen

NSAID-lääkkeiden haittavaikutukset

Haittavaikutus	Ilmaantuvuus
Vatsavaivat	10–30 % käyttäjistä
Oireilleva mahavaaja ja GI-yläosan vuoto	3–5/1 000 käyttövuotta
Sydäninfarkti, aivoinfarkti)	1–4/1 000 käyttövuotta
Keskushermosto-oireet	2–5 % käyttäjistä (indometasiniin ♀)
Ihoreaktiot	2–5 % käyttäjistä
Turvatukset, verenpaineen nousu	1–9 % käyttäjistä
Merkittävät suolavauroit	3–4/1 000 käyttövuotta
Munuaisten vajaatoiminta	alle 1 promille käyttäjistä
Keuhkoputkien supistuminen	alle 1 promille käyttäjistä
Keuhkoputkien supistuminen astmaatikoilla	10–20 %
Muit keuhkomuutokset	alle 1 promille käyttäjistä
Verenkuvamuutokset	alle 1 promille käyttäjistä
Maksaavaario	alle 1 promille käyttäjistä

(Helin-Salmivaara 2013)

- Tulehduskipulääkeulkuksen ja ulkuskomplikaation riskitekijät**
- Ikä yli 65 vuotta
 - Aikaisempi ulkus
 - Glukokortikoidihoito
 - Usean tulehduskipulääkkeen samanaikainen käyttö
 - Suuri päävittäinen tulehduskipulääkeannos
 - Veren hyytymistä estävä lääke: varfariini, klopidegreli (verenvuotoriski)
 - SSRI-masennuslääkeet (verenvuotoriski)
 - Yleiskuntoa heikentävät sairaudet
 - Helikobakteeri-infekti

Ruoansulatuskanavahaittojen ehkäisy

- Riskiryhmille paracetamoli ja/tai COX-2-painotteiset/selektiiviset tulehduskipulääkkeet
- Samanaikainen pieniannoksinen ASA vähentää COX-2-selektiivisten turvallisuutta GI-kanavan osalta epäselektiivisten tasolle
- Tramadol tai muu opioidi
- Protonipumpun salpaaja tai prostaglandiinianalogi (misoprostoli) NSAID:n rinnalle

The New England Journal of Medicine

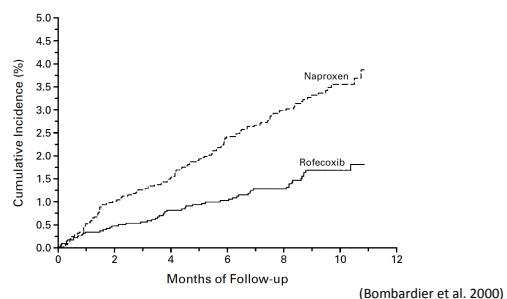
N Engl J Med 2000;343:1520-8

COMPARISON OF UPPER GASTROINTESTINAL TOXICITY OF ROFECOXIB AND NAPROXEN IN PATIENTS WITH RHEUMATOID ARTHRITIS

Claire BOMBARDIER, M.D., LOREN Laine, M.D., ALISE REICIN, M.D., DEBORAH SHAPIRO, Dr.P.H., RUBEN BURGOS-VARGAS, M.D., BARRY DAVIS, M.D., PH.D., RICHARD DAY, M.D., MARCOS BOSI FERRAZ, M.D., PH.D., CHRISTOPHER J. HAWKEY, M.D., MARC C. HOCHBERG, M.D., TORE K. KVÍLEN, M.D., AND THOMAS J. SCHNITZER, M.D., PH.D., FOR THE VIGOR STUDY GROUP

- We randomly assigned 8076 patients who were at least 50 years of age and who had rheumatoid arthritis to receive either 50 mg of rofecoxib daily or 500 mg of naproxen twice daily
- The primary end point was confirmed clinical upper gastrointestinal events (gastroduodenal perforation or obstruction, upper gastrointestinal bleeding, and symptomatic gastroduodenal ulcers)

Cumulative Incidence of the Primary End Point of a Confirmed Upper Gastrointestinal Event among All Randomized Patients

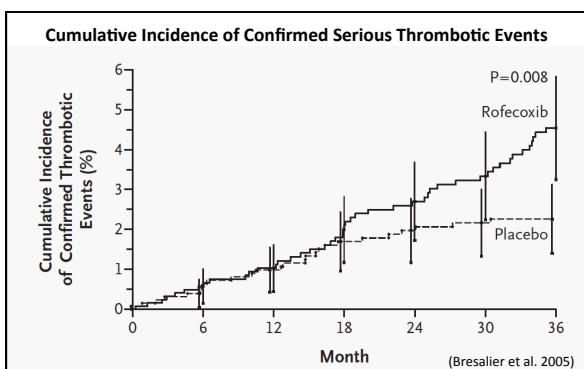
ORIGINAL ARTICLE

N Engl J Med 2005;352:1092-102

Cardiovascular Events Associated with Rofecoxib in a Colorectal Adenoma Chemoprevention Trial

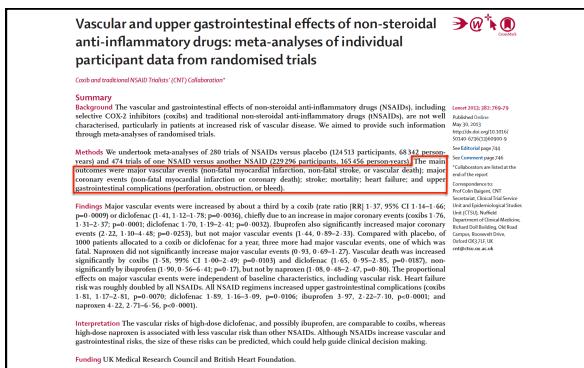
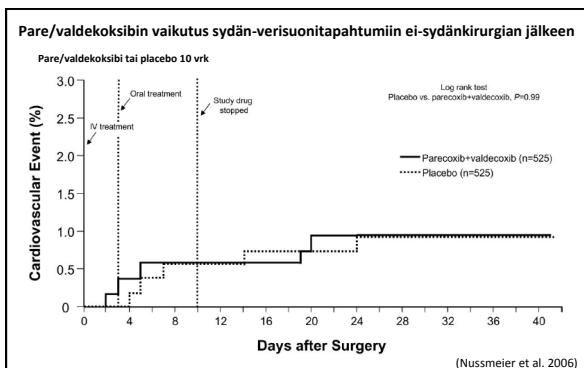
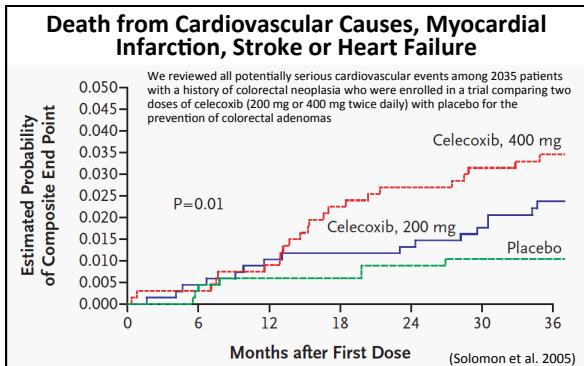
Robert S. Bresalier, M.D., Robert S. Sandler, M.D., Hui Quan, Ph.D., James A. Bolognese, M.Stat., Bettina Oxenius, M.D., Kevin Horgan, M.D., Christopher Lines, Ph.D., Robert Riddell, M.D., Dion Morton, M.D., Angel Lanas, M.D., Marvin A. Konstam, M.D., and John A. Baron, M.D., for the Adenomatous Polyp Prevention on Vioxx (APPROVE) Trial Investigators*

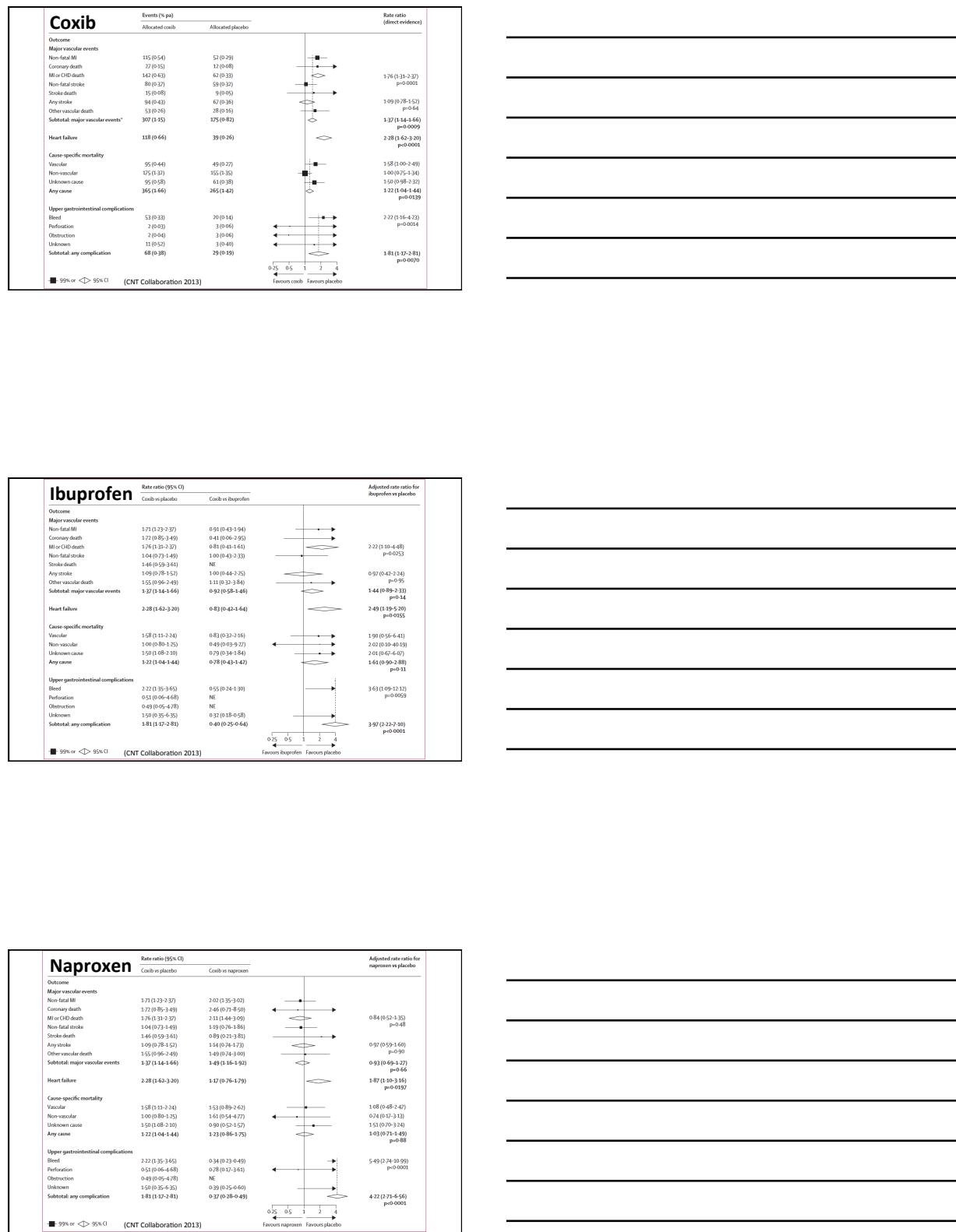
A total of 2586 patients with a history of colorectal adenomas underwent randomization: 1287 were assigned to receive 25 mg of rofecoxib daily, and 1299 to receive placebo

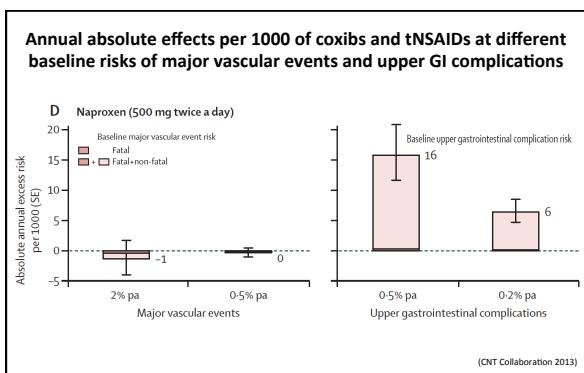
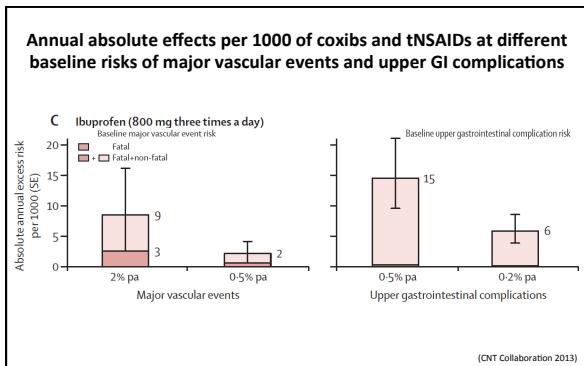
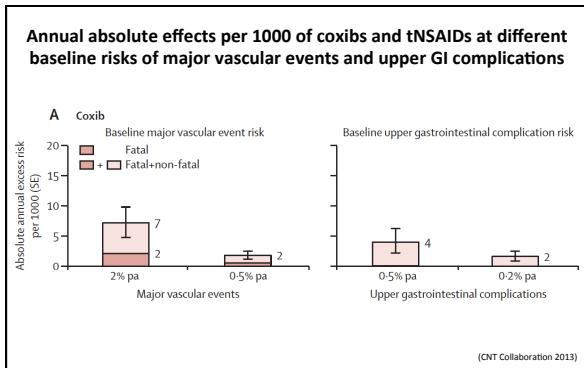

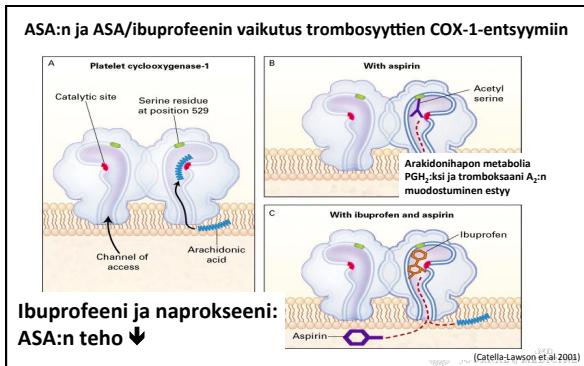
Effect of COX-2-inhibitors and nonselective-COX inhibitors

- Sydänheittojen riski liittyy sekä epäselektiivisten että COX-2-selektiivisten tulehduskipulääkkeiden käyttöön, erityisesti suurilla annoksilla ja sydänpotilailla
- Tromboembolia- ja sydäninfarktiriskin taustalla mahdollisesti muitakin mekanismeja (verenpaineen nousu ja suorat vaikutukset verisuonon seinämään ja sydämeen)

Tulehduskipulääkkeen valinta ulcusvuoto- ja kardiovaskulaarisen riskin perusteella

	Pieni ulcusvuotoriski	Suurennut ulcusvuotoriski	Suuri ulcusvuotoriski
Pieni kardiovaskulaarinen riski	Ei-selektiivinen tulehduskipulääke	Ei-selektiivinen tulehduskipulääke + PPI tai misoprostoli tai COX-2-selektiivinen tulehduskipulääke	Analgeetti ensisijaisesti muista lääkeryhmistä
Suuri kardiovaskulaarinen riski (potilaalla ASA-lääkitys tai sen indikaatio)	Naprokseni (kun potilaas ei käytä ASAa)	Analgeetti ensisijaisesti muista lääkeryhmistä; tulehduskipulääkkeistä naprokseni (tai muu tulehduskipulääke) + PPI	Analgeetti muista lääkeryhmistä

(Helin-Salmivaara 2013)

Tulehduskipulääkkeet

- Tehokas lääkerhmä, mutta määrättävä potilaille yksilöllisesti
- Tromboembolisten komplikaatioiden riski (sydän- tai aivoinfarkti) COX-2-selektiivisillä 2-kertainen, epäselektiivisillä 1.5-kertainen
- COX-2-selektiiviset kontraindicoitua: iskeeminen sydänsairaus, aivovertsuonten sairaus tai ääreivaltimoiden sairaus
- COX-2-selektiivisiä varoja: sydänsairauksien riskitekijöitä (verenpaine ↑, kolesterolipitoisuus ↑, diabetes) tai tupakointi
- Edellä mainituille potilaille eivät perinteisetkään tulehduskipulääkkeet ole turvallisia
- Pienin tehokas annos ja mahdollisimman lyhytkestoinen hoito